

12 лютого 1994 року

**ПРИЗНАЮСЬ**, уявляла я Тетяну Лукашевич зовсім інакшою. Образ веселої говіркої україночки, що без тямі закохана в мистецтво ткання, можливо, нав'яли мені її роботи. Вони здебільшого такі сонячні, барвисті, пломеніють різнокольорово, анэдливо, усміхнено...

Спускаюсь по вузьких сходах, відчиняю дверцята і раптом потрапляю в світ, де твориться ота краса. Назустріч мені встає художниця, висока, з ошатною зачіскою, в плетеній безрукавці. Поводиться привітно, але дуже стримано. Тільки очі її, темні, без дна, здається, живуть на незворушному обличчі самі по собі, спалахуючи в ті моменти, коли мова заходить про улюблену справу їхньої господині.

Гобелен—то є вид мистецтва, котрий дуже тісно пов'язаний із прадавними народними промислами. Пригадую малюнок із шкільного підручника історії: зігнута жінка за великим ткацьким верстатом. І підпис — щось про ремесла середньовіччя. Схожий верстат у Тетяни — такі ж рами з туго натягнутими нитками основи, дві дерев'яні педалі, якісь коліщата з зубцями. Але помилкою було б думати, що варто художниці сісти за ту «машину» і диво-полотно попливе якщо не рікою, то хоча б струмком. Тетяна розповіла мені, скільки-то зусиль потрібно докласти, щоб з'явився тканий витвір. Всюди буває, тяжкими виношує в голові свій задум, чекаючи, поки щось — мелодія, випадково почута, чи барвіста пляма осені, чи прочитана книжка, а може, якась сильне почуття, котре запало в душу — не наштовхне на конкретний образ. Тоді молода жінка хапається за олівць, пензель, фарби і накидає ескіз. Утвердившись у думці, що саме це вона і хотіла б висловити своїм твором, с'їдає за велику роботу — малюнок у натуральну величину, таку, яку потрібно для гобелена. А ще потрібно власноруч підготувати нитки, пофарбувати їх у ті кольори, що їх віднайшла уява. Ранше художні майстерні одержували матеріал із Закарпаття, тепер же зв'язки перервалися, доводиться самим викручуватись.

Причина, власне кажучи, не стільки в розриві зв'язків, скільки в економічних негараздах, котрі у цю нелетку для України добу не обминули і художників. Мистецтво завжди потребувало підтримки держави. А нині — особливо. Посудіть самі, навіть оренда цього більш ніж скромного приміщення майстерні (в підвалі, в холоді, сирості і темноті) опинилася під загрозою. Не вистачає коштів навіть на оплату освітлення. Тетяна просто не уявляє собі, що буде робити, якщо майстерню заберуть під, скажімо, якийсь ресторанчик. У квартиру ж не потягне раму висотою близько трьох метрів!

Убоге приміщення, а дивина: вона лише тут почуватись щасливою. Забуває про все на світі, коли плете своє різнобарв'я у тиші короткого зимового дня. А могло ж статися так, що її життя пішло б зовсім іншим шляхом. Після закінчення Львівського інституту прикладного мистецтва працювала в Києві, в будинку моделей. Розробляла моделі одягу. І на добромому рахунку була, не хотіли колеги відпускати в Рівне. А вона наполягла на звільненні: набридло тинятися, нехай і в столиці, без власного кутка, захоїлілася тепла і затишку, яке тільки й могла да-

ти їй батьківщина. Тетяна одержала тут, удома, набагато більше: можливість самореалізації, самоутвердження через творчість найвищого гатунку.

Три роки тому вона побувала в чудовій мандрівці в Сирії, ще за «ті» гроші. Опісля добрих п'яроку її гобелени аж світилися сонцем, веселковими барвами, радістю буття «Ранок», «Ранок співає», «День посміхається» — це тільки назви. А твори, звісно, потрібно бачити. Пізн'ше вона, непомітно для себе, повернулася до своїх традиційних барв — спокійних, приглушених, насичених. Вона ж бо і по натурі песимістка, завжди в сумнівах, у шуканнях, зайнята своїм власним внутрішнім світом. Не розуміє людей, котрі бачать навколишній світ лише в двох фарбах — чорній і білій. Вона й правда: нічого не буває в природі в чистому вигляді. Особливо це вірно, коли йдеться про душу людську, зіткану з сонця, озер-

## Душі нестримної політ

Сьогодні в гостях у «Вільного слова» жінка, яка володіє секретом справжньої майстерності. Це художниця Тетяна Лукашевич. Майстриня не лише за фахом, але й за покликанням душі! Увазі читачів пропонується розповідь про неї і про її твори — гобелени.

ної блакиті і жмар. Жмар, що часом підступно заволікують чисті пориви, світлі помисли...

Серія «Створення світу» — це плід тривалих роздумів Тетяни Лукашевич над сутністю всього живого. Вона ще не бачить кінця цій своїй глобальній роботі — тем безліч. «Нехай земля вродить зелень», «Нехай будуть світла на тверді небесні», «Нехай породить вода рибу» — ці гобелени не просто барвісте переплетіння ниток. Вони — своєрідні філософські роздуми навколо вічних тем буття людського.

А взяті прагнення художниці відобразити в тканому полотні фольклорні мотиви! Вона перш ніж узятися до роботи над гобеленом «Тайна чарівливої ночі», перечитала цілу купу книжок. А ще не один раз виїжджала в експедиції на Полісся, в глибинку. Там у бабусь у скринях збереглися дивовижної краси речі. Був випадок, хотіла для своєї колекції придбати весільне вбрання в одній ха-



ті. Але в останній момент відмовилась. Бабуся як почала просити доньку, аби почекала її смерті, перш ніж продавати, вона ж бо виходила заміж у тому вбранні. І донька її теж вінчалась у ньому. От якби це онука...

Як зробити, щоб не переривався зв'язок поколінь, щоб уміння та надбання батьків і дідів переходили в спадок молодим? Один із шляхів, вважає художник Тетяна Лукашевич, — це оволодіння прийомами та навичками майстринь минулого, глибоке вивчення обрядів та традицій наших предків. Це — нетлінне. І за це нас поважатимуть не лише діти й онуки, але й представники інших народів. Що ж до Тетяни, то вона охоче займається з дітьми, утєверджуючи цей зв'язок.

Я завжди захоплювалася жінками, в яких руки, що називається, на місці. Бо що ж то за господиня, яка не вміє ні зварити, ні пошити! Але особливої поваги заслуговують справжні майстрині, художники не лише за професією, але й за покликанням, за душевним настроєм.

**ПІСЛЯМОВА.** Коли матеріал вже був підготовлений до друку, я дізналась, що саме цими днями Тетяну Сергіївну Лукашевич було прийнято до Спілки художників України. Хочеться через газету надіслати їй найщиріші вітання. Тільки от, на превеликий жаль, ця знаменна в житті майстрині подія сплала з неприємною новиною: приміщення майстерні керівництвом Рівненського відділення Спілки змущене було замінити через відсутність коштів для сплати оренди. Де вже тут говорити про нормальні умови для творчості!

К. РУДИК.